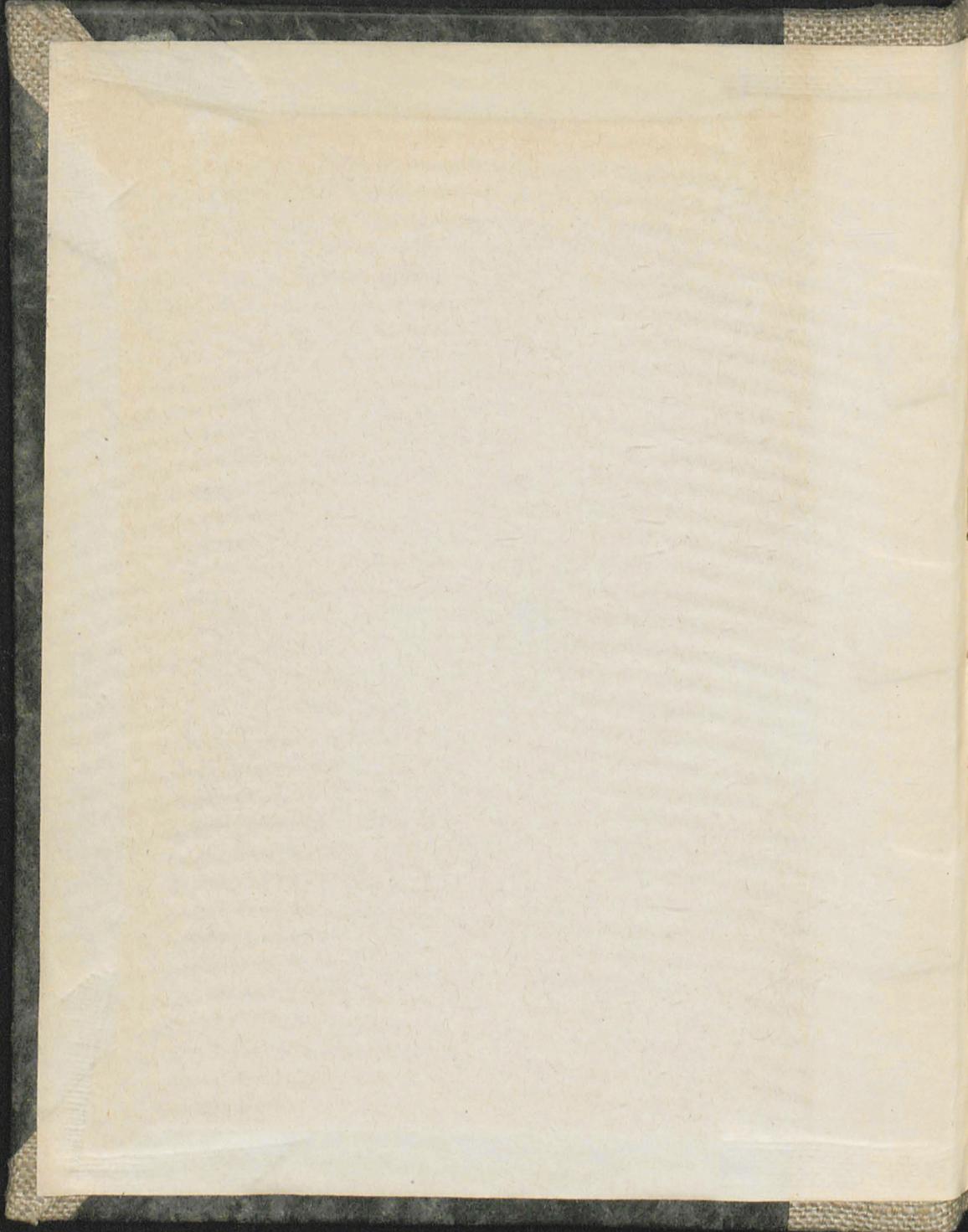

BIBLIOTEKA

Zakl. Nar. im. Ossolińskich

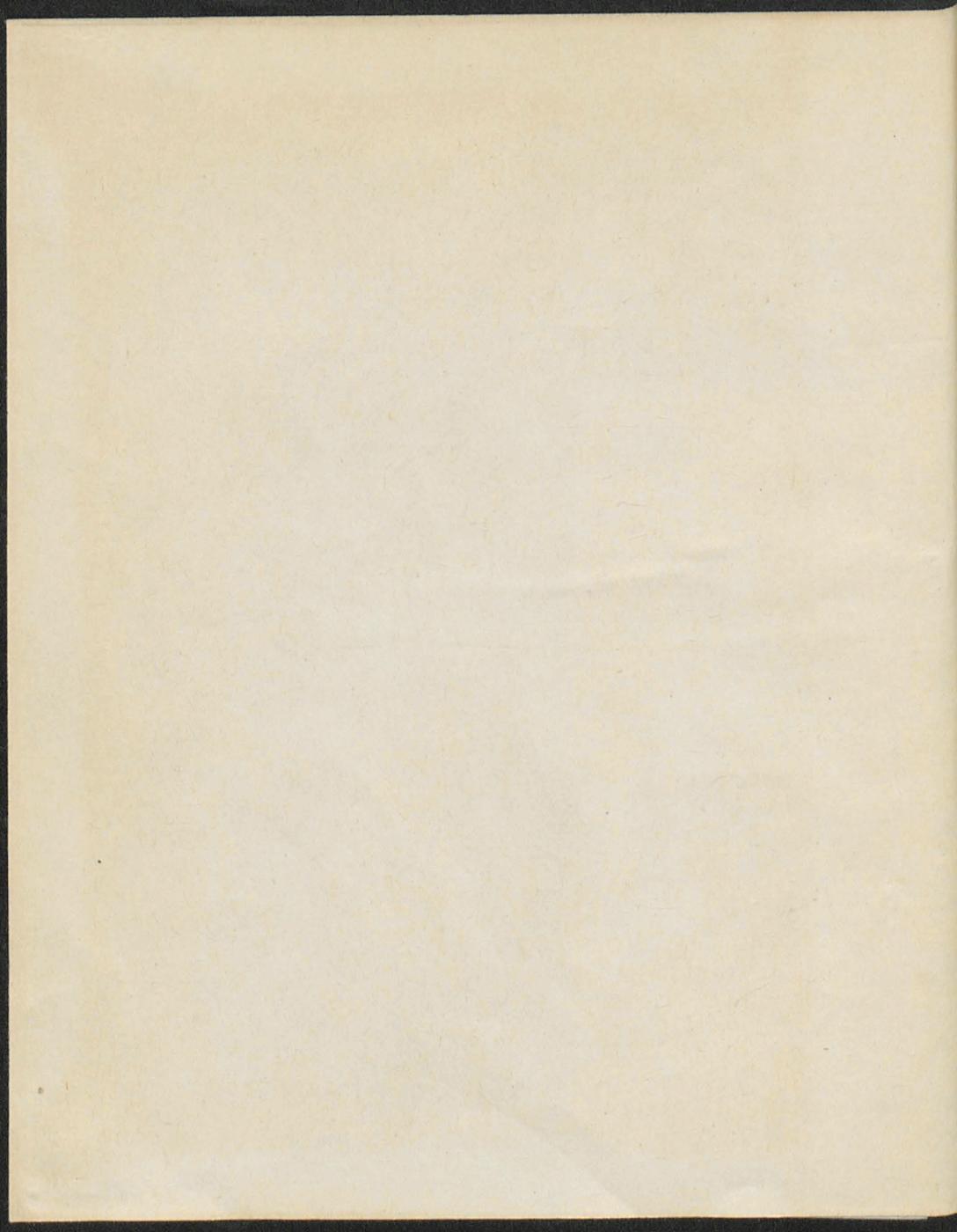
XVII

5.138

KOCHOWSKI W.: Kamień świadectwa wielkiego w koronie polskiej senatora niewinności przez jednego szlachcica polskiego wydany.
B.m. 1668

Wiersz polityczny przedstawiający Jerzego Sebastiana Lubomirskiego jako ofiarę intryg Ludwiki Marii.

KAMIEN

SWIADECTWA

Wielkiego w Koronie Polskiej/

SENATORA

NIEWINNOSCI,

Przez

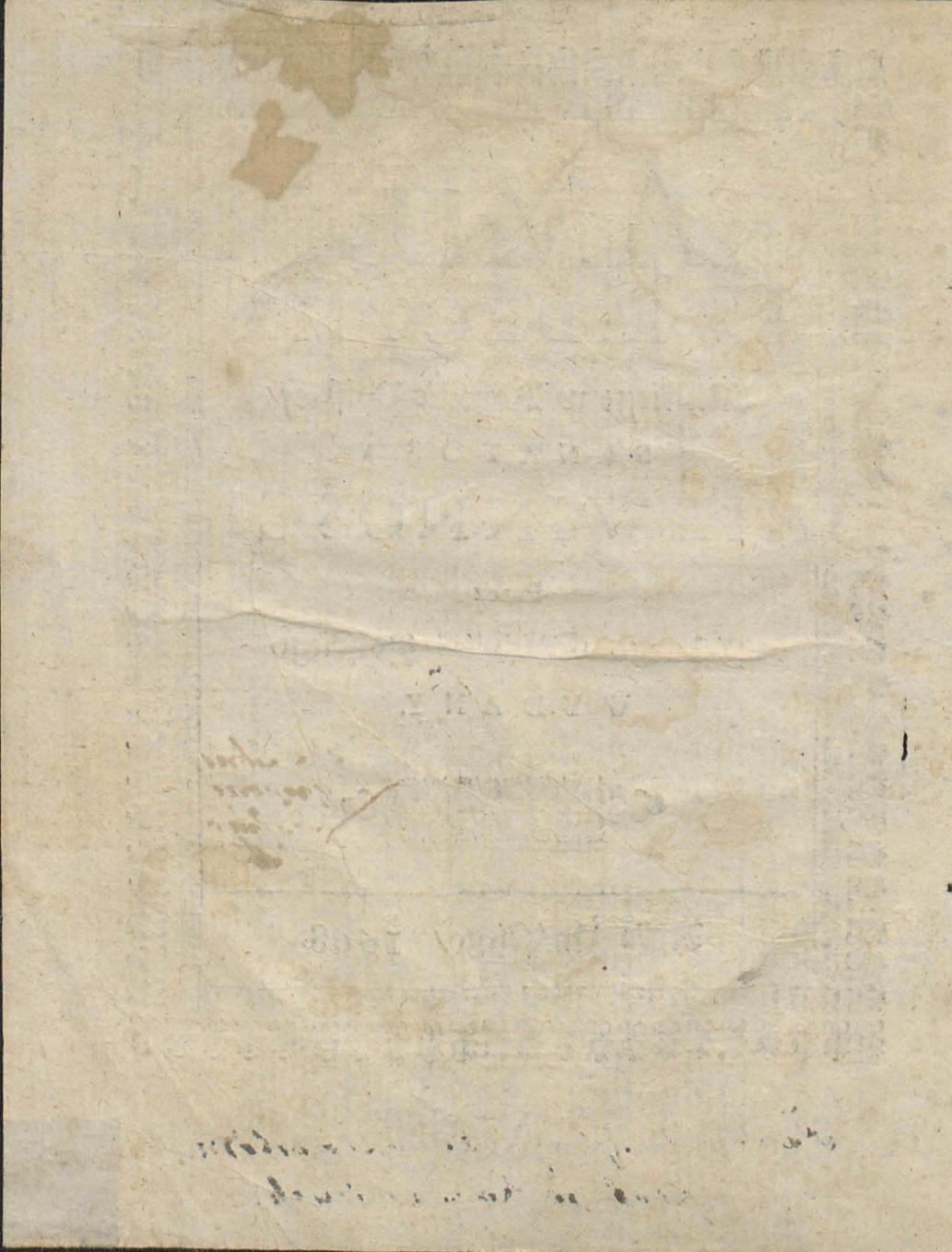
Jednego Ślachećia Polskiego

WYDANY.

Kotu Pańskiego/ 1668.

*Do s. p. Ks. Józefa Łopucina'skim.
prob. w Łachowicach.*

LAPIS TESTIMONII

A D E S T E P O P V L I

Seu qui bicipitis Aquilæ Imperiali sub iacetis Gubernio
S E V Q V O S

In candidæ Altis coronato Nido, dulcis Libertas
& perennis gloria.
Educauère.

In contiguo Imperij Regniq; Limite
Situs L A P I S

Non Corynthio ære fulgidus, Aut Phidiaci Styli
sculptus Magisterio.

Sed massa rudis ac impolita
Obbrutescentibus hominum linguis.

L O Q V A R.

Non multa sed magna
Non magnifica sed vera
Non inania sed solida.

(†)z

Illu.

XVII-5138-II.

Illustrissimus GEORGIUS Comes in Wisnicz & la-
rossaw LYBOMIRSKI Sac: Rom: Imper: Prin-
ceps, Supremus Regni Poloniae Marschaleus, ac
Exer: Camp: Dux, General: Cracouien: Pere-
astauen: Nizynen: Ostzynen: Scepusien:
&c. &c. Gubernator.

Orbis Europaei decus. Throni Sarmatici fulerum.
Aequalitatis legumq; Poloniae Vindex. Inco-
parabilis Togae & Sago Ciuis.

DVM SE

Patriae Filium non Priuignum.
Libertatis Alumnum non mancipium
Regum Ministrum non Seruum.

Ostendit.

Clodiano Iudicio Iudicibus Indicibusq; iuxta Emptis,
Pulsa Innocentia
In Exilium iit.
Nullo demerito.

Nisi quia innocentis Abelis frugales victimae
Gratae caelo

Exosi Cain spernebantur.

Inde ille terram pulsus, hic Patriam.

Ah saeculum.

Cupreum vitio paracharagatis dicendum, fer-
ro & Chalybe durius.

Ah virtus.

Dominam te putaram, cum sis serua fortunae.

Tygie.

Tigellinus & Iccllus
Etiam seruiente Roma absurda Nomina
Quid mali ministri sub Bono Principe possent
Monstrauere.

Sed recogitandum
Haud diuturnum cursum esse potentia non
sua vi nixa.

Scianus perdidit plures, inuenit à quo perderetur,
Eius discant exemplo, quæ suo sentient casu.
Nam Principes nec in æternum irascuntur

Quæ Dii sunt.

Et memores amasse odia ponunt gratiamuè

Quæ Homines.

Vos Aduena Indigenæq;

Credite Lapidi Heroem **LVBOMIRSCIVM**
iniqua passum.

Immeritū enim innocetia non culpæ documentū est.

Inter virtutis prodigia æquanimiter toleratum,

Vos Superstites Posteritasq;

Prosequimini & Condolete:

Non iam Heroi cui Vniuersus Orbis Patria,

Sed Quassata Polonia.

In qua

Scelera sine Pæna,

Virtus sine præmio.

Veritas non sine liuore.

Sperandum tamen & vouendum.

(†) :

Non

Non esse abbreviatam manum Domini;
Ac malos sequi Ultorem.
A Tergo Deum.

At
Ty, In-
clita Vra-
cistaviensium
Ciuitas, olim
Poloniz pars &
Socia, nunc Oe-
cidetalis Imperij De-
cus ac propugnaculum
quæ tantum Heroem co-
mi humanitatis officio ex-
cepisti, colis amicè ac reti-
nes. Macte animo generosa vi-
rorum fortium alrix, & in perpe-
tuos diffusa ramos Æuiterna Laurus
cresce In cuius sinu Indignationis.
Regum fulmina non feriunt In-
nocentes Heroas.

Ac eo nomine Poloniam tibi obstrictam scio
Aduene Poloni Sub acitum hæc Vrbe
Cursim dedere.

KA.

K A M I E N
S W I A D E C T W A.

I.

Sam sam na słowo proste was Narody/
Lub którym Orzel dwugłowy panuje/
Gdzie Dunay gdzie Rhen nie chąmowne wody
W bezdenno Bałchym pedzi y tierucie/
Lub których gniazdo Koronney swobody
Dniepr z Wisła nurty swymi oplukuje:
Sam sam na słowo Niemcy y Węgrowie/
K wy z Polaci zbraceni Czechowie.

II.

X którzy są Herb Pogonia waleczna
Matac/ Lyczyscie pokolenie bytny/
Lub z Polakami z przymierzony/ wieczno
Przyiąznia/ Prusow rodzie starozyny/
X z Cnota wassa z inflanci stateczno
Których Ocean otacza bletkiny:
X tey Korony co iestescie ciałem/
Daruycie kamien momencikiem matem.

III.

Kamień to mowi / ten który tu siedzi
 Przy Państwu granicy obu posadzony /
 Korynthiackiej nie świętą od miedzi
 Nie Prąpytellą dlotem wydrożony;
 Ale gładki gruby wy wiecie Samśiedzki
 Prostym naturą kunsztem obrabiony /
 Kamień á żorzech / co na cudá nowe
 Prometeusz ie przersucal przez głowá.

IV.

Kiedy Slinogorz pochlebny / gardzielski
 Opánowawczy / wczynil niemowa;
 Kiedy złość z Cnoty triumph sobie ściele
 Pomste z niewinnych ciągnac wartogłowa /
 Ozwie sie Kamień / á choć słow niewiele /
 Rzecz wam o powiem dziala sie takowa /
 Stad doświadczona prawda miewa probe!
 Goy sie na zwierzaniu nie sadzi ozdoba.

V.

Kiedy juz w twárdym Diámenście ryte
 Ślady; ten Ortel Polszcze otrabity /
 Ze Jagielowstkie Jmie známienite
 A z życiem Pańskim kwapi do Mogily /
 Kiedy Potomstwo co Bog dał sowite
 Pánu skrocone dni w ziemie w pedzity:
 Poca sie mozgi y balone głowy:
 A w niebie Dekret / kto Krolem gotowy
 Biedzi

VI.

Biedsi sie bystrość/ ktorey rozum duży
 Wieczney przywodzi wyrok o pątrznosci;
 Mocne przyznacie Galle y Francyzy/
 Ale tu Boskiey cożco wszechmocności;
 Choćiaz Sennonom z Rzymem szczęście pluży
 Przecie zginely w swojej zawiśtości;
 Moc ich tako snieg od Slonca topniecie;
 Nie każdy wcieli Lew/ gdy ten bur piete.

VII.

Piete ten Bogut przed pilnoctkiem guly/
 Z cudze smieci wartwie y grzebie
 Pobudził Wlochy/ Hiszpany/ Sykuly/
 Europie wszystkiey myslac o pogrzebie/
 Slysia go piekney Adrey Insuly
 Już też Polsko ma kusy y o ciebie:
 Nato na jednym Francyjskich Panstw Cronie/
 Goracy wiodnym myśli o Tryonie.

VIII.

Ná zuchwał idźle/ Preći sie y wijsie
 Nigdy pokoiu Dziwak nie cierpliwy;
 A wartogtowe wznowiaćiac fakcie
 Nieśia w prostocie Narod ten Cnotliwy.
 Jako gdy ciepły promień z Slonca bije/
 Czyni sie z sniegu strumień popedliwy;
 Tak oni własnie Swiata już przed zgonem/
 Zywota zbyć chcą pod zimnym Tryonem

B

Jako

IX.

Jako kłócili Królestwa Europy/
 Pomnieć możemy/ wsak co świeże dziecie:
 Francuskim szlacetem zaciągi y Tropy
 Verbuie Gustaw y stroi Turnieie/
 Przez nich y Turczyn dobrze wstawił stopy
 Wpaństwo Chrześciańskich granice y knieie/
 Nawet ciemnego Plutona gawiedzi/
 A co w Auerne przed nim niedosiedzi!

X.

Ziądła nienawiść chciwe myśli żenie/
 Czemu dwugłowy Orzeł porośł pierzem;
 Czemu Rakuski Dom wtey świata cente!
 Dużych Państw mnogim zmocniony żołnierzem:
 A choć dwarązy/ z Macki y po żenie
 Obowiązani krewności przymierzem/
 Jeden przed drugim chce mieć swe Tyruly
 Porówna pięć stop żemie ze Amuty!

XI.

Bo kiedy Bog chciał Rakuska Linia/
 Przywiesić do takley wyniosley Sortuny/
 Gdy im Hiszpań y Luzitania
 A portugalskie wrice dał zagony
 Bastelle Belgi Węgry Boemia
 Nadeo Cesarski gdy Tron postędkony;
 Boli to Frankow / y gryza sie wiecznie
 Niechoc przed soba mieć Niemcow Kontęgie.
 Dla

XII.

Dla tegoż zawsze oco sie starali/
 Na co ich sie nasadzili Rady;
 Jakby Rakusy Woyna pokonali
 Sukciac przyczyn nieslusznych do zwady
 Lub nieprzyjaznym ich ze pomoc dali/
 Lub nantch bliskie podwodzac Szasady!
 Ten chce przodkowac/ ow nieda/ y sluznie!
 Zkad przeciwnemi zostawais duple

XIII.

Zbadzcie Imprezę niesluszna zaisze/
 Polszce wtracacia na Tron Kondusza
 Chociaß Statuty y Prawa Oczyste;
 Jawnie ten zawod wali y porusza/
 Chociaß trudności widza ozywiste
 Koncepty smaza mozgi sobie susza/
 Zloto brzel wrzask/ glos/ szek izlai. gate:
 Darmo Jankowie. Bog Krole rozdate

XIV.

Ocoż wam idzie/ y co was ostroga
 Do tak baloney pobudza imprezy?
 Wzdyć wiecie dobrze Polska je vboga/
 A je zniey wciekl wasz Henryk Walezyl/
 Wasze przyklady nauczyc was moga;
 POCO tam kwapic z kad ieden vbiezyl:
 Bystry Ligeryn y Sequany wody
 Niech me rozumne zawstraca zawody.

XV.

Trudnaſto trudna/ y głowy nie ciekła;
 Podawać Krole/ y osadzać Trony/
 Naywyżſzy ſobie zoſtawił od wiekła
 Order/ rozdawać Sceptera y Korony;
 On byſtrym okiem widzi to zdaleka;
 Kto na Sarmacki Tron ieſt przeznaczony
 A w Parlamencie Niebiſkim Francuza/
 Dżnano Szczęſcia tego za Excluza.

XVI.

Nie tak Łodzenie w Puſzy orozony
 Gdy nań Ołoznik oſtrym żebem sieczel
 Gryzie ſię widząc grze w pieſi wpuſzony
 Że z niego gęsto poſoła już cieczel
 Rozjadły rzuca kłem na wſytkie ſtrony
 Sroży/ gdy widzi że nie wzięje.
 A desperackim rozżarzony gniewem
 Ścinając/ miſci ſię nad niewinnym drzewem/

XVII.

Tak oni właſnie gdy im myſla ſyki/
 Grono Polaków kochając ſwobody/
 Gdy ich zawziętość y ſkryte praktyki
 Odkrywſzy figle wſtracania zanody;
 A potrzebney ſubtelności wniki
 Widzą proſtote lubiace narody.
 Z inſzey ia pozna mniemając że beda/
 Z kłociwſzy wodę nie proznować z woda.

Tu już

XVIII.

Tu już Parnaskich Panien grono chętel
 Trzeba by waszey pomocy doznalem/
 Abym te z krzywdy dzieła tak pamiętelne
 Jak we zwierciadle Polszce pokazalem;
 Tłumaczenie praw bez prawne y szczerne;
 Zdeptane Sady z swietym Trybunalem/
 Mściercie sie krzywdy przy słusności ostrze/
 Waszey Alizei wyrządzoney Siostrze.

XIX.

Ale ty naprzód niechybny pamiętel
 Pomoz mi prosie Clio swiatobliwa/
 Co też wzdry było zadaktiem ni chęci
 Skąd na Marsalka iad sie ten wyrzwa/
 Która tak wielki pozar iskra meci
 Z którym dzis wpręka Polska wgorzwa/
 Ze rzeł Panem byc/ tak tuż — — — murze/
 Ktorego zgodnie swiat Polski obierze.

XX.

Tey w korey zycie pieśzgoney wolności/
 Wintemem bronie y strzec z w falkiey sily;
 Chooby odaktani chooby wysokosci
 Wraz sie na moie glowe obalily;
 Chyż je Stany Koronne wiednosci
 Wbytkie sie na to wedlug praw zgodzily/
 To y ta zmieni. Ale gdy ci niecha/
 Dacmo Kondego proznej mysli ledka

XXI.

Winiennem Polskiej Młocce mey Koronie
 Wtórym sie wlagł/ wrodził/ wchowal/
 Abym respekty trzymać nastronie
 Wele swobody złote tey zachowal/
 Przysięgłem naco wrym Senátu gronie
 Gdy naten Uząd Pan moy nie wotowal/
 Takli w sumnieniu zátre skrupul tegi?
 A choc odstąpić stráśliwey przysięgi?

XXII.

A; nieodstąpić: do stonu żywotá
 Poto dni moich natey tu niskosci/
 Potrzymam swobod drogiego kleynotá
 Koronnym Synom pozney potomności/
 Záwarte takim tey Korony wrotá
 Co nieproszonych/ to ich podká gości/
 Wcym mie Cnota má w pewnia y ciešy/
 Kcorcy niezwalza żadne Interessy.

XXIII.

A taki każdy co Młocke przedáte
 Za biedny Jurgiele y zá troche złotá/
 Niecháy mu nigdy dobrze sie niešćáte/
 Woyzyskim Domu niech bedzie sierotá;
 Niech cudze káty póćiera y kráte/
 Wtrockich z gryšliwych dokonzy żywotá;
 Niecháy gószka czesc z stym Káimem bierze/
 Kco jest Zaboyca Oczysz y wcey mierze
 Kiekl

X X I V .

Kiekl. záras wſytkie Kocytu Zárpſje
 A wiozany ná frogim kápiſtrze
 Cerber Troyglowy / toczac piany wyie/
 Okropny loſkot wiátry wieia byſtrze
 A politykow piéklilnych Gwardyje
 I chodza ſie wráde y Averno Miſtrze
 I dymney puſzeni Proſerpiny celi
 A z Julzaránim ſubtelni Armſeli

X X V .

Schodza ſie wráde w pártku zámeſtáni.
 Conſiliarze/ ná tak na gte wici/
 I dzie Demoffen Cynéas Seiáni
 Wſyſcy ſtárego wieku Foruſcyti:
 Kluf Macchiawel znagtebſzy ochláni
 Co twych Florenzo Dynáſtow ſie ſwéi
 Tyránſtwa Miſtrzem. A zom pólko ſtráché
 I dzie z Lucuſtim Sáncon Ballimachem

X X I V .

A gdy znebzona wicgna mika cienie
 Dáſida wráde y Rycerſkie koto/
 I cwiżonych Rychel yſt te ſlowa ženie
 Ponure ſmuckiem námárcywyſy žoto!
 E y wcey žes terás ma Gallia cenie
 Tak ſlence Franko m ſwiece niewefoto;
 Ze ktorym był ſwiate cíaſny. Tym wboży
 Sármatowte dziś ſilni ſa y ſrodzy?

Sára

XXVII.

Sarmatówie co; mární pełni buty
 A tworzy wszystko maiać nic niemáia /
 Dżis práwa pisa y dumne statury
 A málo wazne iutro porzucata /
 Z dobrego rzadu gain cale wyzuty
 A woyny w domu niemejni zekáta;
 Miecz w slowách maiać / daia szych foremny/
 Tym swiátu stráśny národ ten niezemny

XXVIII.

A Fráncuzowie národ co národow
 Páni / áta mu wstąpić musiata /
 Co żyznych Krolestwo Palestyny grodow;
 Reka walezna ich popodbiala
 Co bezdenne morza trudnych brodow
 Onych od wazna nogá podeptala /
 Izraelitom morze droge sciele
 Toż Fráncóm zgni do mocney Kupelle.

XXIX.

Dármo twoy napisz Hertulesie sumny
 Za Gades y morz Hispáńskich ognoga;
 Zapády pysne dawnością Columny
 Przestod ich Fráncuz niedosćigla droga /
 Wielkich Piramid konst on nierozumny
 Szpady Fráncuskiej okurzony erwoga;
 Szawarli Madryd zechce stánc sychiem
 Szráchu sie pewnie nabierze z Meksykiem

Pewo

Pewnie nabierze/ y świec ledna rąsa/
 Gdy błysnie piorun tak mojnego Tronu/
 Jęzi Polak z Franciey wraże/
 Zguby swey szuka y pretkiego zgonu/
 Rzakli głupi lekce sobie wajo/
 Lili wszepić w srod Septemtrionu!
 Niewdzięczny/ nieznasz dobr swoyich Narodził/
 To lepiey ostom rość w Polskim ogrodzie!

XXXI.

Skąd je im większy ozdoby nabędzie/
 Gdy Borbon siedzie na Polski Stolicy/
 Chyba tjeby chcieli Kolodzieia
 Jak pierwey szukać wnikczemney Kruswicy/
 Alboi teora Zaporowska kniecia
Qualificatum Subiectum wzyczy!
 Dopiera wolność sufragij *tenozie*
 Gdy Grondal ieden na Tronie ich siedzie.

XXXII.

Ale ta wolność Szkapo wykielznány/
 Bieży na przepać y zguby swey szuka/
 Niech iedno bendzie troche przytrzymány/
 Włozyc nań siodło/ przybrać mu munszuka/
 Znajdziemy gaste znajdziem Kawecany
 Wktorych na Jezdca podsobnik niesuka /
 Z ich Niepozwalam przytkoć im Togi
 Czym to narod ten y Pánom swym srogi

XXXIII.

Wiec Purpuráci pieklá bezbennego /
 A ciemnych Káycow zgrómádzony gminie
 Kufście konceptu naysubtelniejszego
 Wcát spráwie wázhney wcát wysokim czynie/
 Niech wie potege Awernu ciemnego
 Swiát/ y o mozhney slyšy Proserpine
 Gdy niebá rušyc Kondeuš niemože
 Azáż mu Favor Cocycu pomože.

XXXIV.

Bo tezi swoje wvázympožyci
 A Pánstw Plutoná rozšerzenie Gránic /
 O iáko wielkie z Galliey nam wšytkij
 Przychodzo Slocy ktorých trudno gánic :
 Kedy zaboystwa gestše/ wiakše zbytki /
 Gdzie naywyššego imie práwie zánic
 Ná potedyntách zrzejí zágeszony
 Do nas Duš tó. cátkem milliony.

XXXV.

A gdy Kondego bendzicie wdzieli
 Władno pánujac reka ná pulnocy ;
 Polšze Fráncia grzechności wdzieli
 A z pelny niecnót bezki tm wrozy/
 Wiec ná nie erzebá žebyscie wzglad mieli
 One wspierájac y byc tey w pomocy /
 Kufście dżis mozgow/ ná toście tu przyšli
 Kto w Erebie/ niech o Erebie/ myšli.

Dopies

XXXVI.

Dopiero kiedy wcihna powoli
 Okropne Piękta gniewliwego sumy/
 Rzeczę Kallimach/ pretkoli długoli/
 Utrócił przecie Polakom tey dumy:
 Bada wtey sieci pewnie poniewoli
 Pomieśzawşy te niedośte rozumy:
 A co od Przodków złota wolność wzięci
 Wzelażny Krusiec pretko się od mieni.

XXXVII.

Przetałem ja ich prawa y zwyczaję
 Tu moie zniemi przepedziwşy lata/
 A choć Kruskie miłe mi też kraie
 Weym się obmieśkał zimny części światę;
 Co pokoy rodzi y co woynę białę
 Przez co wolności ich woje bydy strętał:
 Choć Krzywco na mie pogladali Ostachta/
 Ratio Status przy mnie są Olbrachta.

XXXVIII.

Jakim rzad v nich prowadził się Kształtem/
 A sprawiedliwość zbyte niesprawiedliwa
 Ten cudze bierze/ swe tręcac Kształtem:
 Owo zasłużeńşym myto ich porywa/
 Ten Karb publiczny krędnie/ a owo gwałtem
 Krzywodzi sierocy/ a Karan niebywa/
 Prawa ich iako owo Paieczynę!
 Pan się przebyie v więznie chudziń.

XXXIX.

Wierząb co/ oni co zowz wolnością/
 A rozpusty jest pole wyuzdány/
 To napuśeni z swoia sie zwolchnośćo
 Zardzie obchodza brykając na Pány/
 A między soba nieślufna równośćo /
 Ubiśe zwyżemi chca porównać stany :
 Poddánych zaś swych nād Turczynā cięży
 Jako każdy z nich grdeczy y cięży.

XXXX.

Przez te tedy ich co sie nie tak chlubia
 Wolność/ naprzod sie Polacy posłizna/
 Boza tak oni nieważnie lubia /
 Jak muchy sorbet przypráwion truciźno /
 Przez co wrosli/ przez co sie y zgubia
 A wrych Kánarách Arseniku gryźno/
 Jeno subtelnie wre ich wpędzić mácniá /
 Wola Kondęgo ni z gube ostárniá.

XLI.

Wktorym progresie takbym wam chciał rádzić /
 Snádnieyfy oblow gdy zámaciś woda ;
 Naprzod osęka w Seymy ich zámádzić /
 Między soba ich mieśáiac niezgoda :
 Jednego dwóchli bosć náco sprowadzić/
 Co potrzésáiac práwem y swoboda/
 Jedynym tylko/ niepozwalam/ słowem
 Zerwa Seym bytwnym wolnościá lawem.

Upoś

XL.

A potym Woysko Krole ligne maia
 Ale nieplátne/ wstuzbie przez czas dlugi:
 Niechay sie co im winno poczuwáto/
 O zátrzymane ktorac sie Zaslugi/
 Strzaly w tusinie mocteyse bywáto /
 Niezpázo sie brzwi gdzie spolone fugi /
 Wiec tez y oni niechay zwiasek nowy
 Dzynio/ w zaszczyt Zaslug swych y glowy:

XL.

Ale ze twierdza tak zadna nie siedzi/
 Kedyby Osiel nie wshedl uczny zlotem:
 Mámmona z lichy narzucic ich miedzi/
 Nie zaraz zbyrym glowie ich kłopotem/
 Dopieroz buzel w cac rzucic gawledzi/
 Zoynym Phalernem podsyciwszy potem/
 Ktory kazdy z nich tak smakowio chwicie/
 Nie pile by byl/ leć zeby pil zywie/

XLV.

Zabuza predko po swoich Seymitach
 Condens wbytkim/ bedzie w sercu w mowie:
 A wrogzystych przy stole okrzykach
 Pusciwszy pelne wypicia za zdrowie
 Oniem y w Domu/ o niem na Publikach/
 Senac sie znositc bedzie y Postowie/
 A z przysiega sie/ ze co im Dalezy
 Ushedl. Borbon ich pewnie nie obdlesy.

XLV.

Ktore iesliby nieusly sposoby/
 Alekiego sie zbranieli Plastrzyki/
 Wten czas dopiero iusz trzeba byloby
 Na nich groznego porusyc Pacyka/
 Wziac dawne dzieie z nich zasiaznać proby/
 Nauzy tego lat moich Kroynika/
 Jako w Wołoskiej dotad Bukowinie/
 Iusz nie kley z drzewa/ ale krew ich plynie.

XLVI.

Tak wiec wwasnie zrazu konia gwizgem/
 Gdy nosic Jeyca na sobie poczyna/
 Glaszem/ mlastkami/ Jesli krnabny/ bizgem/
 Kawalkator go mocno w boli w scina/
 Wlasnie tak Trybem bywa Ogrodnizem/
 Ktory przy drzewach/ precz wilki odcina:
 A Doktor nawet kiedy wkim krwie sils/
 Oney wpuścza zscinanie zyle.

XLVII.

Puscic by nanich postrach obey woyny/
 Ten niegotowych naypredzy wstrasy;
 Ze kazal Scambol/ krwie rozlewca hoyny
 Silistryiskiemu armowac sie Basy:
 Ze Krym y Nabay nigdy niespokoiny
 Wnadzieie lupu/ chea bydz w ziemi naszy/
 A sprzysiezeni tu sie biora wswaty:
 Iuz na Dunajem wypaszly bachmarty
 Pozwoz

XL VIII.

Pozwolic / niechay Budziakowie chyzi
 Dzynia / nagle w Podole zabiegi
 Niechay Sambora wysuna sie blizy /
 Choćby y Wislne zakolatac brzegi /
 Te vbezpiezam zmiezza ich Auizy /
 Ze sami wysla do Francyey spiegi /
 Nie tamiac glowy / niewdaiac sie w kosty /
 Tey ktorey jyzem doglamy sie Posty.

XLIX.

Wiec je to vnich naywieksza podniata /
 A z tad na Krola wzruszala sie slowki ;
 Gdy ich moznieyszy podzurza ; A za ta
 Okazyia swe wymiera przymowki ;
 Uboga nedza szycac sie Bogata /
 Wiec w te vderzyc rosleyse Matowki /
 Zamilkna / ieno tako na Pse
 Tak na tych szersztow bedzie kazn y wieza.

L.

Alle je pierwsi Krolowie niedbali /
 Karanie winnych z reku wpuscili /
 A osalawszy Trybunal im dali /
 Czym dziwnie *statum suum* oslabili /
 Wszytkie vakansy chociazby rozdali /
 Bez kary zlosc sie ludzka bardzi sil /
 Znalesc sposob / niech zna poddany miare /
 Skod ma nagrode z tad miec moze kare.

A tey

L I.

A tey by naprzod co z brzegow wylewa
 Sreniawie/ Rogow wtrzcć niezawadzil/
 Ktora w swych myslach / y te czesto uiewa
 Siebie czy kogo na Thronie osadzi:
 A mowi/ niech sie Francuz niespodziewa/
 Aby mu za mnie w Polsce byli radzi:
 Zwalivszy ten Pniat z drogi tak potusy
 Vstano/ ktore nastaly Rakusy.

L II.

Tak tieby Polska Bellony Zawszistej
 Vstawney bedzie podlegac furej;
 A potym falszem miedzianey monety
 Z niewolem one do swoiey fakciej/
 Sprawiedliwosci dopieroz Tron swietey
 Wywrocic gwałtem. Tamze Electicy
 Scanowic Prawa / *Vexillum protensa*
Es que capulus diAueris Ensis.

L III.

Zakrzykna Viar, niecytko Ziemstanie/
 A Sarmackiego co berla sluchato/
 Ale y nasze podziemne ochlanie/
 Ije przewiodly/ swe pociechy maio/
 Za wielki dochod Plutonowi stanie/
 Ze sie Polacy z Francuzy bracato:
 Zadrzy Austria, y co strzydla berzy
 Zachodni Orzel / predko sie wypierzy.

Jeno

L VI.

Jeno wymowil. zaraz gmáchy ciemne /
 A Katarácky piekielne zádrzály
 Zmierzh wieczny wšedzie / á piáce wapienne/
 Echneyško powodz zplomienia wydály;
 Jstrza sie lochy / y fluzy bezdenne /
 Hymery šrzecza Auern wyie cáty:
 Jáť gdy w rozdere Jámy wícher winie
 Po wielkim hucy šelešt Apenninie.

L V.

Przypádlá rádá; vora iba zгодніe /
 Otrabion Šdykt w Piestielney Kátušy/
 Juž Tyzyphóná głowe šamorodnie
 Wárkožem Wezow oroczona pušy
 Juž Eumenidy / šwe pala pochodnie/
 A wož Bellonie zátařza Konušy /
 Štoó! pšwštywedy / z šwo mectnot Máciora
 Woyna / do Polški rotámi šie biroa.

L VI.

Jeczy miedz bita / wwałnymi mloty /
 Choć ta piecniwa Wience z Lauru wite
 K: B. Węgierški / y Arábčyšł stoty /
 Cierpia wygnánie á mnicy przyšwoite /
 W Myncárškich Kuzniách / przybywa roboty/
 Ženi šie w ogniu z miedzja štko šowite /
 Choć šie lud štaržy / y šwo zwiershčnošć wini
 Pilni šwey pracey Tymph / y Borátyni.

D-

Sam

LVII.

Sam zasłużony w tym się Żołnierz żali /
 Ze krew wylałszy / wiek spędziłszy młody /
 Co Szyku nigdy y dobytey stali
 Niewidział / przed nim porywa nagroby :
 A desperuiac w tej dzielacy stali /
 Na Oyczyźnie swey chce wetować stody /
 Bolesna mu to ; gdy widzi / a ono
 Kopita służy / żołd bierze wrzęciono .

LVIII.

Abryatczyckey tak wlec na odnodze /
 Gdy z Euronorem Auster się wspieraia
 Gwałtowne wiatry / przeciwtać się srodze
 Obłędny Okred tam y sam mioraia
 Zewszad go kłocac. Toż Polszcze niebodze
 Teraz Piętelne Jedze wyrzadzają
 Kiedy postronnych niezwalczona razem
 Wiec is domowym ponetac żelazem.

LIX.

Niepterwey tebnat fundamentu rusko
 Aż osłabiłszy podpore jedyna
 Sprawiedliwości ; kcora Polski Dusko
 Bez kcorey Państwa waleis y gino
 Tym bigzem kilku wściawłszy / sobie tufo
 Ustronic wśytkich możnieyszych ruina
 Gwałt prawu czyniac. Cny Marszałku a ey
 Już obwołane pierwłszy masz mandary.

Ty

L X.

Ty ktorys nigdy namnieyszy Publicki
 Nie omieściwał/ dla miley Oyczyzny /
 Ty ktorys Szwedkie Karolowe byłt
 Gromiac rozdawal im nie bez krwie blizny
 Ty coś Węgierskie Zartkie Kopyniki
 Zgniochy Siedmigrod spustoszył im żyzny
 Cny Bohaterze tuć sławy przybywa
 Sam ná cie Wojny mandat obwoływa.

L X I.

Tys Krolá wwiobl / dotrzymal Korony
 Mialo niewziety w Szwedzkie depository
 I Pogromiwoży Moskiewskie Szkwadrony
 I Szeremetas miał Tryumph znamienity
 Teraz zelzywie iestés obwiniony
 Gdyć á to zazdrość bala rok záwity
 Idziesz niewinny z Oyczyzny Wielgryzmem
 Tys Affricanem / á twá Polská Rzymem.

L X I I.

Niewdzieczna Marko on sie blokac badzic/
 Wynnancem cudze pocieraiac strony
 Ale niewinność tego glosna wszedzie
 Opowie swiatu ze iest zle Sadzony/
 Ty sie przeciwiś w tym Rzymowi Zrzadzic/
 Ktory wypedzil mezne Scyptyony
 Wynnancem mabry Cicero wedruie/
 Gdy nań niecnoscá Verres instyguie.

LXIII.

Stoycie Sędziowie / nie Kłodyusowa
 Sprawy Sądzićie: Swiadkowie namięci
 Błahę dowody / na niewinna głowe
 Nieprzyjaciele sierzdza sie wzjęci /
 A ty Bartniczku ktoryś Judaszowe
 Wzjal na sie postać / chciey to mieć w pamięci
 Ze przydzie ten czas / kiedy zdrayca zdradnie
 Pokonan będziesz / lub zginiesz skradnie.

LXIV.

Alle o Bostka opatrności wzięna
 Ktora dodałeś niewinnym obrony /
 Przeciwo ktorey złość ludzka wsteczna
 Nawet piekielne nieprzemoga brony /
 A gemuz reka twoja teraz wsteczna /
 Ze ogniskami niemiści sie piorony
 Krzywdy tak iawnę o Altra światę /
 Niedarmo z Ziemię na Niebo jest wzięta.

LXV.

Niedarmo wolaś Kacą niewinności /
 Jda postelki z Niebą y odludzi /
 Nie z chodzi Woysku na tey jarliwości:
 Tesz chuc w Ziemiánach wjalente budzi /
 Wielka y Mąta Polska swoje włości
 Opuşcza / ida bogáci y chudzi
 Alle w przod prosiac zebzra Krolu Pante /
 Niey nad niewinnym tym / wlitowanie
 Tak

L X V I.

Takli nam mile domowe hatały/
 Przez które sławnie Oyczyzna niszcze/
 Dość Króla Polskiej po te wszystkie czasy/
 Nie hamowaniem potokom się lęce/
 Pełne są Jencow Bozłowy y Jassy
 A przedko zbrańców naszych Krym z Polszcze/
 Szpetnie wojujem/ mizerniej zwyciężem
 Kiedy się wnetrznym zgubiemy orzeżem.

L X V I I.

Nie zmiełczy prozba zagniewanych vszy/
 Prozno przyczyny/ darcenne supliki
 Cieskie Armady z Arsenatow ruszy/
 Niemieckimi ja ogrodiwszy piki/
 Bratnie Choragwie przeciwny wiatr pufy/
 Syn przeciw Oycu w rozne idzie byki/
 Strach/ żal/ strumora wstyd/ wiozocy tje
 Przeciwo Krzyżom na Choragwiach Krzyże

L X V I I I.

Stoi tak co gonisz/ wpadnieś w samolowkę/
 Insa wciekać/ insha kto wchodzi/
 Odnieś owe Woyskowa przymowke:
 W bitwie dwa razy mylic się niegodzi/
 Poznaś a przedko Miasto Czeszochowke/
 Dla nabozeństwa kiedy Patnie chodzi/
 Azci y Lithwa/ wiem że tendzień święci
 Ktorego byli pod Muru przyteci.

LXIX.

Wdło y ná tym w ten znouu goniony/
 Taniec sie Woyská vporczywe wiado/
 Obieky wszytkie Wielgopolskie strony:
 Gopleyskich Jezior przegrodza sie woda/
 Stárzy sie Kolnit wniwecz obrocony/
 A Słáhcic cieška nárzucony škoda/
 A z tych kiedy kto z škárga swa przychodzi/
Fructus to belli / wieść sie ta roschodzi.

LXX.

Fructus to belli: Wiec tákie sieiecie
 Tákieś bedziecie zbieráli owoce/
 A kiedy chciwie krwie brátniey prágniecie/
 Da Bog sie w swotey zmyciecie posoce/
 Dáley Zwiáskowi lub folgować chcecie/
 Sámá ich reka Boska inż kłopoce:
 Szczętu Tyśiecy Niemcow Szquádrón duży/
 Zbie przy Montewskiey ná głowe káluży.

LXXII.

A w tym Tráktaty/ bo pokoju próst:
 A szczyrze zebrze láski nie gniewány
 Tym że zwycięzca nic sie niewność/
 I pokora idzie do Pána Poddány/
 A to nie dosyc šepca wycho cośi/
 Trzeci raz inż iest ná Słásko wygnány/
 Cokolwiek miał sil ciemny Stry/ te całkiem/
 Wywárt niewinnym wšzoc sie náń Mársátkiem
 A ty

LXXII.

A ty ene Miasto Wrocławiu bogaty /
 Ktoreś wielkiego Wygnancá przysto /
 Ty ktore kiedyś do Polski przed ląty
 Należac / cześciaś Sarmáctey było
 Ten twoy postepék animuszowáty
 Wiecznie w spominác w Polsce bedzie miło
 Gdy za twych murów potężne Paíso
 Do Maršalká się Jedze nie przybliże

LXXIII.

Lec ktoż doścignie wyroki przedwieczne /
 Kto zgádnac Dekret woli Bóstkey moze /
 Na tym wygnaniu Dni swe ostateczne
 Konczac grobowe tam zálega toje
 Czyliście go to granice tuteczne /
 Niegodne Polski? Ale o moy Boże
 Wieczel się bádné co test w tajemnicy?
 On li to zgrzeszył czy tego Rodzicy.

LXXIV.

Alc choćazby niecyłko glaz máły /
 Lec y Egypskie potreslit kolosy
 Ktorez Mauzola benba wystarczáły /
 W Marmurách kuic Pfydiáckie Ciosy /
 Zeby okryślic animusz wspaniáły
 Głosac niewinność tego pod Niebiosy /
 Jeno też Enoro w tymes test bogáta /
 Ze samey sobie sámás test zaptáta.

Zedrgnie się Hispan aż za Gadytanem /
 A niewinności tego się wzięli /
 Od niego bity Szwed za Oceanem /
 A Niskowół temu beda dziwowali ;
 Ze w wolney Polsce pod obuánym Pánem /
 Tym o przykładzie nigdy nie słychali /
 Aleć już Kamień żegna cie co czytaś /
 Wiencey powiedza żywi gdy ich spytaś.

EPITHYMBION,

SEV TVMVLVS CÆSIS AD MONTVM
GERMANICIS LEGIONIBVS.

Siste vomerem Crusuiciensis Arator,
& adfatis Goplæo littori parce iugeribus
Etenim

Hac congestâ humo

Ingens Germanicorum cadauerum acervus tegitur,
Tragicum Oibi Polono spectaculum

Polonorum conducticii contra Polonos steterè,
à Polonis cæsi,

Illi sunt

Qui multo ære empti,

Inter causas publicæ paupertatis primo,
deinde,

Inter Instrumenta opprimendæ libertatis habiti,
vt colorem Ciuile bellum habere possent,
illud sanguine suo purpurarunt.

E

Ante

Ante prælium Triumphandi
in prælio cæcidere :

Publicæ paci victima

Et qui ad pugnam cursum venerunt,
raptim pro spolio, mortem recepere.

Percussorem queris?

Iniquitas causa fuit;

Ab hoc loue hi Gigantes prostrati;

Quo hoste edita strages?

Ab amica manu colligati exercitûs,

Septem manipulis rorario milite

Quater mille Virum, vltici ferro cæsi

Duo millia cæno hausti

reliquis fugâ consultum

illi interiére;

Qui viui quietem cum ferre non possent,
pacem mortui accelerauerunt.

Excussum curru solis Phaëtonem

Hic tumulari contigua credidit vicinia,

Nisi quod illi mæstæ sorores

In Eridani Ripâ,

crebro lachrimarum Imbre

parentarunt.

His viduatæ Vxores,

In Goplæo Littore, multo eiulatu,

Dixere naniam.

Virge nunc securus Aratum Incola,

Et

Et fessos boues graminoso dimitte littori,
premant Vago terram vestigio graues abigeis,
Crusiciensemq; posthac orā fertiliorē spera,
quz toties Theutonico imbuta cruore,
pinguescit.

Ara securus & vale sospes.

NAGROBEK NIEMCOM.

Pod Montwami w Potrzebie pobitym.

Tu nad brzegiem obnogi wstawionego Gopla /
Kęta Zwiastowych Niemców Brolew: pognio
Niepomogło Sib faier) predko bystre bronie / (etá/
Srogé w ludnym sprawily pokos Garnizone :
Jedni sie ná Muráwie z śmierćo przywitáli/
Drudzy w Káluzy życia Igniaicy odstradali;
Wszystkich wiedzney mogile pod okropnym Niebem/
Smutne sonci wgcity ptażliwym pogrzebem/
Kátainiuz rodzayna Orz Ziemie bezpiecznie /
Jużci Wolow w stáciey ci nie wezmo wiecznie.

